

SMÅFÖRETAGS- BAROMETERN

*Sveriges äldsta och största undersökning av småföretagarnas
uppfattningar och förväntningar om konjunkturen*

VÄSTERBOTTENS LÄN

Innehåll

Småföretagsbarometern.....	2
Sammanfattning av konjunkturläget i Västerbottens län	3
Det ekonomiska läget och Västerbottens läns näringslivsstruktur.....	5
Småföretagsbarometern – Västerbottens län	7
<i>Sysselsättning</i>	7
<i>Orderingång</i>	8
<i>Tackat nej till order</i>	10
<i>Omsättning</i>	11
<i>Konjunkturindikatorn</i>	12
Lönsamhetsutvecklingen	15
Expansionsutsikter och hinder för expansion	17
Konjunkturrisiker.....	19
<i>Politiska risker</i>	19
<i>Personliga risker</i>	20
Appendix Finansiering	21
<i>Bankens lokala förankring och bemötande</i>	22

Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om den närmaste framtiden. Underlaget för småföretagsbarometern utgörs av intervjuer med småföretag med minst en anställd och högst 49 anställda. Det är alltså företagens egen uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i redovisade index för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturindikator inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. I år är det 30 års jubileum för Småföretagsbarometern.¹ Denna gång omfattar undersökningen 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp på länsnivå. Vi kan således mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos rikets småföretag i samtliga län. De läsare som är intresserade av undersökningsmetodik och diagram kan hämta hem materialet från Företagarnas hemsida.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Sparbankernas Riksförbund och Företagarna. René Bongard, Rebecca Källström och Daniel Wiberg (Företagarna) är författare till denna publicering. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat.

Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små företagens stora betydelse för den svenska ekonomin.

Sparbankerna

Företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar minus procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

¹ År 2014 gjorde vi ett uppehåll med undersökningen, så värdena för år 2014 är interpolerade.

Sammanfattning av konjunkturläget i Västerbottens län

- **Småföretagskonjunkturen** i Västerbotten har varit i stort oförändrad sedan 2013 års mätning. Konjunkturindikatorn för länet 62, precis samma som vid 2013 års mätning. Det är en något lägre indikator än rikets på 64. Indikatorn för det kommande året pekar något uppåt, med länets tjänsteföretag som draglok. Industrin har istället en mer pessimistisk framtidsbild, med en indikator betydligt lägre än rikssnittet för sektorn.
- **Sysselsättningstillväxten** har ökat, om än enbart marginellt, i Västerbotten sedan 2013. Totalt sett säger nästan var fjärde företag i länet (24 procent) att man har ökat sin personalstyrka och 16 procent av företagen svarar att de dragit ned antalet anställda. Nettotalet landar på 8, vilket bara är strax under nettotalet för sysselsättningstillväxten i riket (9). Att tillväxten i sysselsättningen inte går snabbare beror på att industrisektorn fortsätter att minska sina anställda från senaste mätningen.
- **Tillväxttakten för orderingången** i Västerbottens län har försämrats sedan 2013 års mätning. Från att ha haft en betydligt bättre utveckling av orderingången än riket, ligger länet nu under riksgenomsnittet. Sammantaget i länet är det 37 procent av småföretagen som uppger en ökande orderingång, medan 15 procent anger en vikande, vilket ger ett nettotal på 22. Detta kan jämföras med rikssnittet på 26.
- **Omsättningstillväxten** i Västerbottens län har ökat sedan 2013. Det är främst industriföretagen i länet som drar utvecklingen. Nettotalet 32 är något över landet i genomsnitt (netttotal 29). Förväntningarna inför kommande år är dock pessimistiska, till skillnad från rikssnittet, där företagen tror på en positiv omsättningsutveckling.
- **Tillväxten av lönsamheten** i företagen i Västerbottens län har ökat för båda delsektorerna. Dessutom ligger nettotalen för lönsamhet över rikssnittet för både tjänste- och industriföretagen. Totalt sett i länet är det 47 procent av företagen som uppger en ökad lönsamhet.
- Företagen i Västerbottens län upplever enbart marginellt sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Trots detta anser hela 66 procent av företagen i länet att de har **goda utsikter att expandera** på sikt.
- Det främsta **tillväxthindret** hos småföretagen i Västerbottens län är svag efterfrågan. Nästan vart fjärde företag (24 procent) uppger detta som största hinder. Det är en långt större andel än i riket i övrigt. Svårt att finna lämplig arbetskraft och höga arbetskraftskostnader hamnar på andra respektive tredje plats med 15 och 13 procent av företagen som upplever dessa som ett expansionshinder. Om man kan se något positivt är det att något färre företagare uppger dessa tre faktorer som ett hinder än i mätningen 2013.

- Den svaga inhemska konjunkturen är den största **konjunkturrisken** enligt över hälften av företagen i länet. Den följs av ökade energi- och råvarupriser samt ränte- och valutakostnader. Just höga energi- och råvarupriser ses som ett större problem för småföretagen i Västerbotten än i resten av riket. Bland de politiska riskerna upplever företagen i Västerbotten potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter som den största.

Det ekonomiska läget och Västerbottens läns näringslivsstruktur

Under 2014 och i början av 2015 växte BNP och sysselsättningen i Sverige med stöd av växande inhemsk efterfrågan som i huvudsak byggde på stabil konsumtion. Sveriges exportsektor har dock haft en mindre positiv utveckling, samtidigt har efterfrågan gradvis förbättrats därmed kommer investeringar och ökad export att bidra till att läget förbättras. Efterfrågan i Europa kan förväntas fortsätta att förbättras något, om ingen allvarlig störning inträffar.

Den tröga exporttillväxten har flera skäl. När det gäller geografisk specialisering har Sveriges exportföretag drabbats av de vikande marknaderna i flera av de viktigaste mottagarländerna i EU. Sveriges export är starkt beroende av de andra EU-länderna eftersom nästan 70 procent av den svenska exporten går till EU.

Sysselsättningen återhämtade sig snabbare i Sverige än i de övriga EU-länderna efter finanskrisen. Men eftersom arbetskraften växer har arbetslösheten legat fast på cirka 8 procent under flera år, och är särskilt hög bland lågutbildade unga. Arbetsmarknadsläget är därför speciellt bekymmersamt för grupper som står längre från arbetsmarknaden.

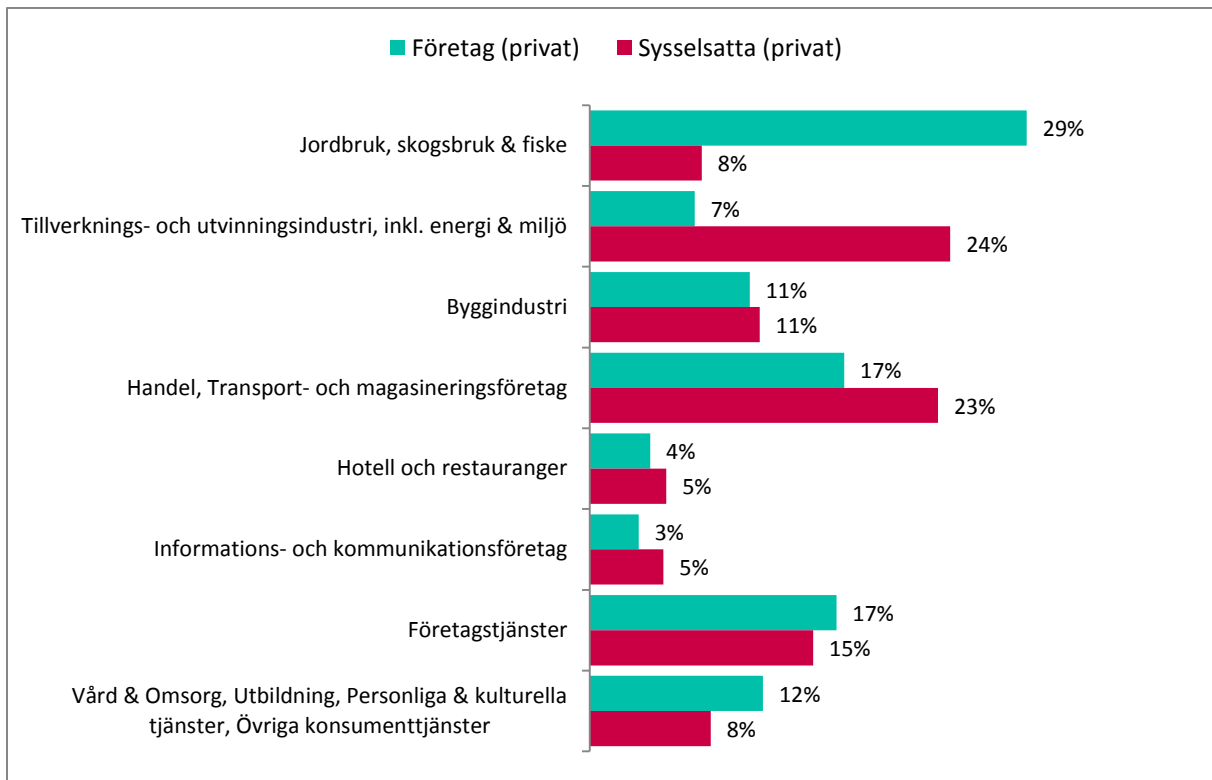
Läget i näringslivet kan alltså sammanfattas som något starkare. Konjunkturläget för tjänstesektorn bidrar positivt till uppgången, medan industrisektorn påverkar negativt. Sysselsättningen har sammantaget ökat och utvecklingen kan vara positiv framöver om inte något konjunkturhämmande inträffar. Även anställningsplanerna framöver är mer optimistiska än vid föregående mätning.

Tabell 1 Näringslivsstrukturen i Västerbottens län²

Västerbottens län	Företag	Arbetsställen	Sysselsatta
Totalt	12 403	15 946	118 069
Offentlig verksamhet	88	1 539	49 421
Övrig verksamhet	630	862	6 015
Privata företag	11 685	13 545	62 633
<i>andel privata företag av totala antalet</i>	94,2%	84,9%	53,0%
<i>andel småföretag av privata företag</i>	99,0%	98,9%	70,4%

² Statistiken avser företag med minst 1 sysselsatt person, år 2013. Med småföretag avses 1-49 sysselsatta. Källa: SCB

Figur 1 Fördelning av privata företag per bransch, antal företag och sysselsatta, 2013 (källa: SCB)

Småföretagsbarometern – Västerbottens län

Sysselsättning

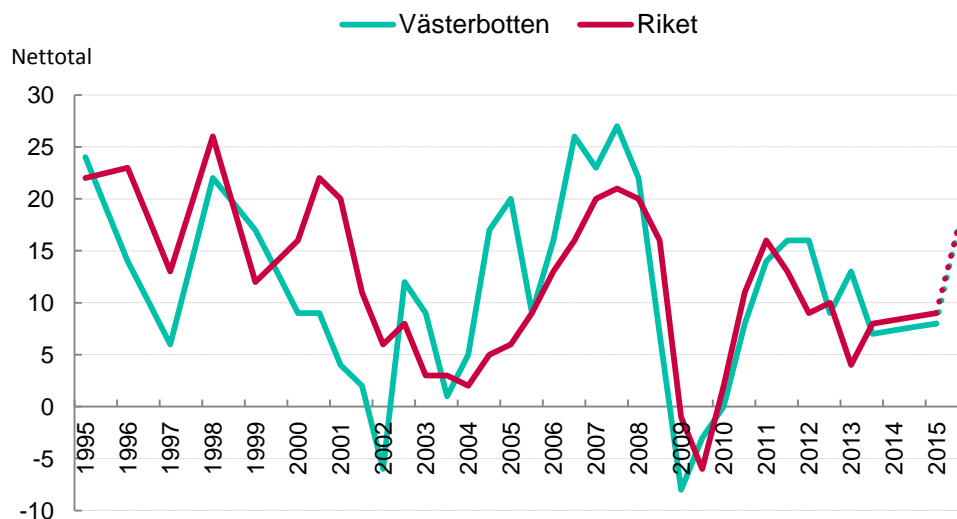
Sysselsättningsstillväxten har endast ökat marginellt i Västerbotten sedan 2013, men är precis som då positiv. Att tillväxten i sysselsättningen inte går snabbare beror på att industrisektorn fortsätter att minska sina anställda från senaste mätningen. Totalt sett säger nästan var fjärde företag i länet (24 procent) att man har ökat sin personalstyrka och 16 procent av företagen svarar att de dragit ned antalet anställda. Nettotalet landar på 8, vilket bara är strax under nettotalet för sysselsättningsstillväxten i riket (9). Ett nettotal över noll betyder det att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Eftersom länet har ett positivt nettotal (8) innebär det att sysselsättningen totalt sett ökar i länets företag.

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder inkluderas också som sysselsatta. Ett alternativt mått är sysselsättningsgrad, vilken mäter andelen av den arbetsföra befolkningen som är sysselsatta.

Sysselsättningen är av stor betydelse för den ekonomiska utvecklingen. Med fler i arbete kan vi producera mer och hushållens inkomster växer. Dessutom minskar statens utgifter bland annat genom att arbetslösheten kostar mindre samtidigt som skatteintäkterna ökar.

Figur 2 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Västerbottens län och riket 1995-2015

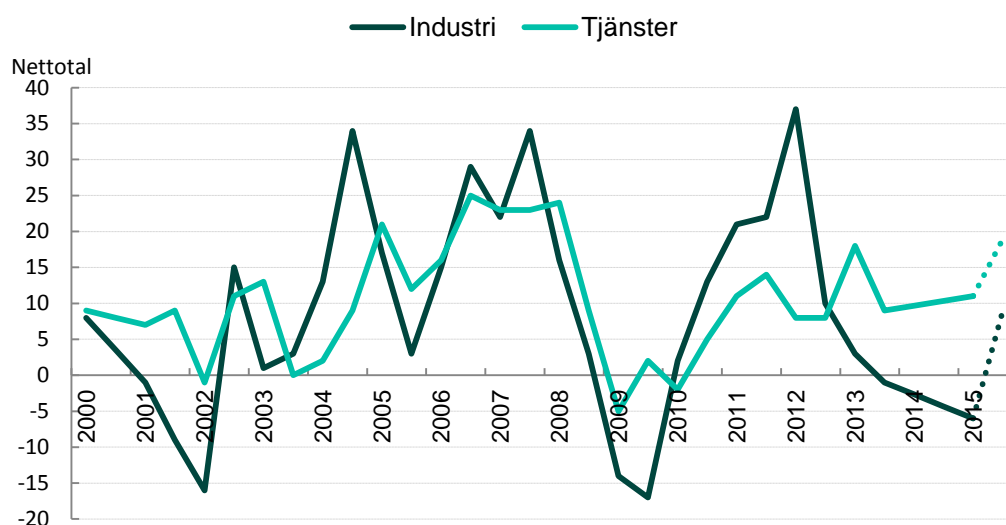

Det är som sagt industrisektorn som drar ned nettotalet för länets sysselsättning. Nettotalet hamnar i årets mätning på -6 vilket är betydligt lägre än genomsnittet för riket (11). Inom tjänstesektorn ser man däremot en svag ökning av sysselsättningsstakten. Från förra

mätningen (hösten 2013) då nettotalet låg på 9 har det ökat till 11. Det är inte en lika stark sysselsättningscifra som våren 2013 då nettotalet låg på 18, men ändå en ökning.

Förväntningarna framåt är optimistiska och företagen tror på en fortsatt ökad sysselsättning kommande året. Nettotalet förväntas ligga på 17 på ett års sikt, vilket är i nivå med riket (17). Båda sektorerna planerar att öka personalstyrkan.

Figur 3 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Västerbottens län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

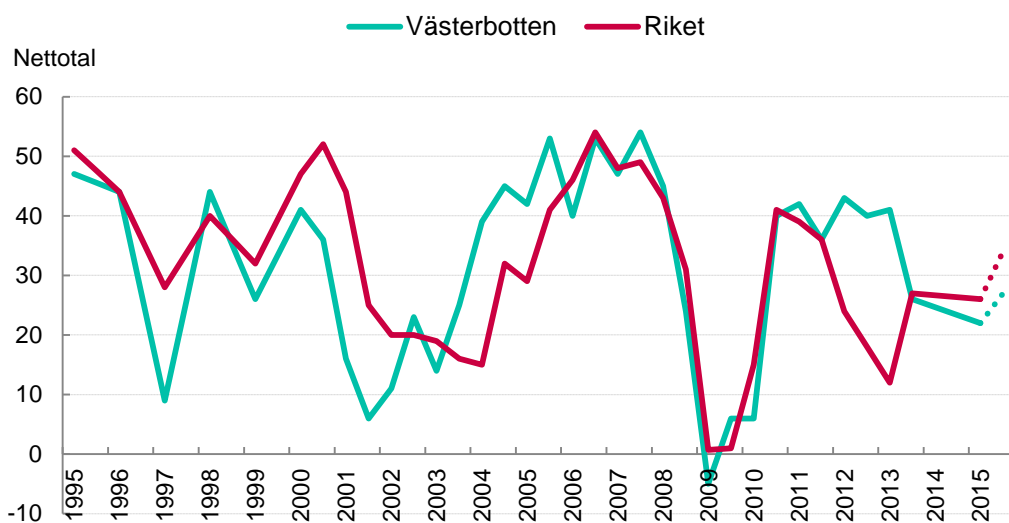
Orderingång

Orderingången för länets småföretag har utvecklats negativt sedan 2013. Tillväxttakten för orderingången i Västerbottens län har fortsatt försämrats, om än inte i lika hastig takt som tidigare. Från att ha haft en betydligt bättre utveckling av orderingången än riket, ligger länet nu under riksgenomsnittet. Försämringen beror framförallt på en minskad orderingång till industrisektorn, men även tjänstesektorn ser en försämrad utveckling. Sammantaget i länet är det 37 procent av småföretagen som uppger en ökande orderingång, medan 15 procent anger en vikande, vilket ger ett netttotal på 22. Detta kan jämföras med riksnittet på 26.

Orderingång

Med orderingång menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period.

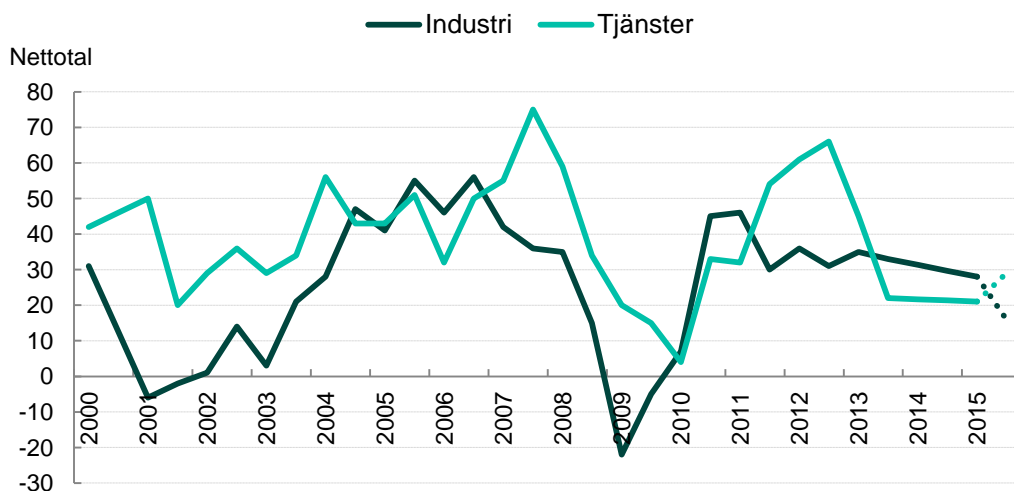
Figur 4 Orderutveckling (nettotal) i Västerbottens län och riket 1995-2015

Minskningen i orderingen beror alltså främst på försämrad ordergång inom industrin, som gått från netttotal 33 till 28. Ungefär 12 procent av länets industriföretag redovisar en sjunkande ordergång. Prognosen framåt visar på en fortsatt försämring i orderstocken, till ett netttotal på 16. Även konjunkturinstitutet finner i sina löpande mätningar under våren 2015 att företagen är mer negativa om storleken på kommande orderstockar och varulager samt att förväntningarna på produktionsvolymen har justerats ned.

Inom tjänstesektorn har nettotalet enbart fallit marginellt från 22 till 21. 16 procent av tjänsteföretag anger att orderstocken minskat. Såväl tjänste- som industrisektorn ligger därmed under rikssnittet. Tjänstesektorn tror dock på en ökning av orderingen det kommande året, till skillnad från industriföretagen.

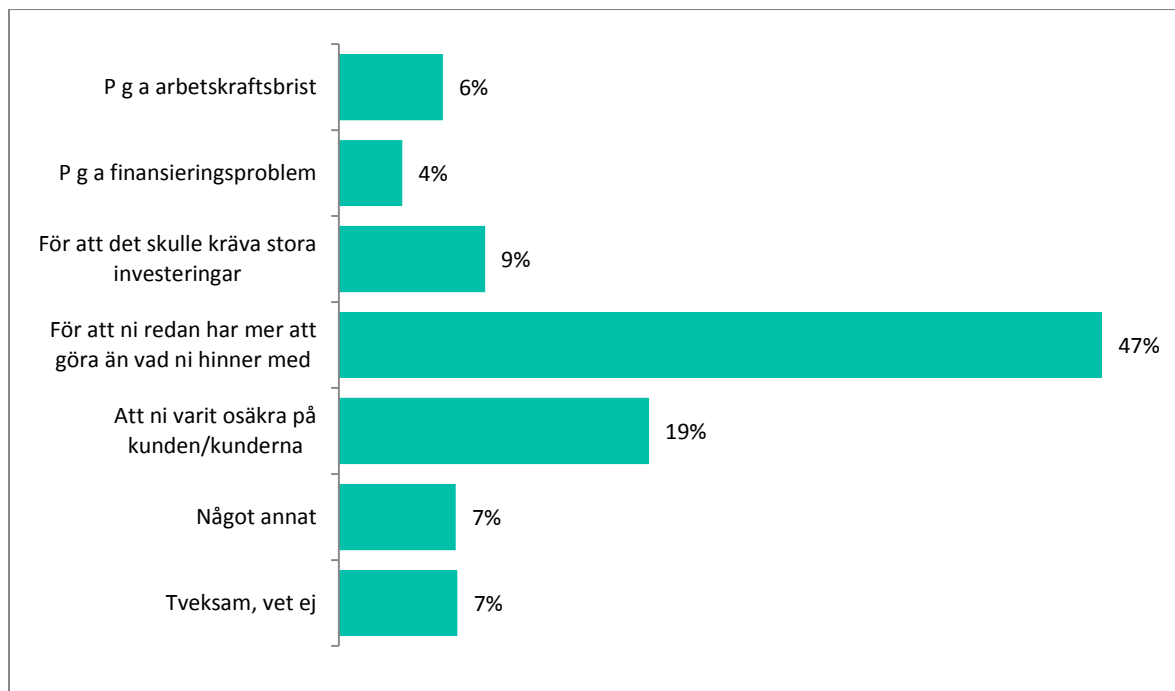
Figur 5 Ordergång (nettotal) i Västerbottens län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

Tackat nej till order

Hela 40 procent av företagen i länet har tvingats tacka nej till order. Den huvudsakliga anledningen är att företagen uppger att de redan har mer att göra än de hinner med (47 procent av de som tackat nej) men även en osäkerhet på kunden anges av många (19 procent) som en anledning.

Figur 6 Tackat nej till order

Omsättning

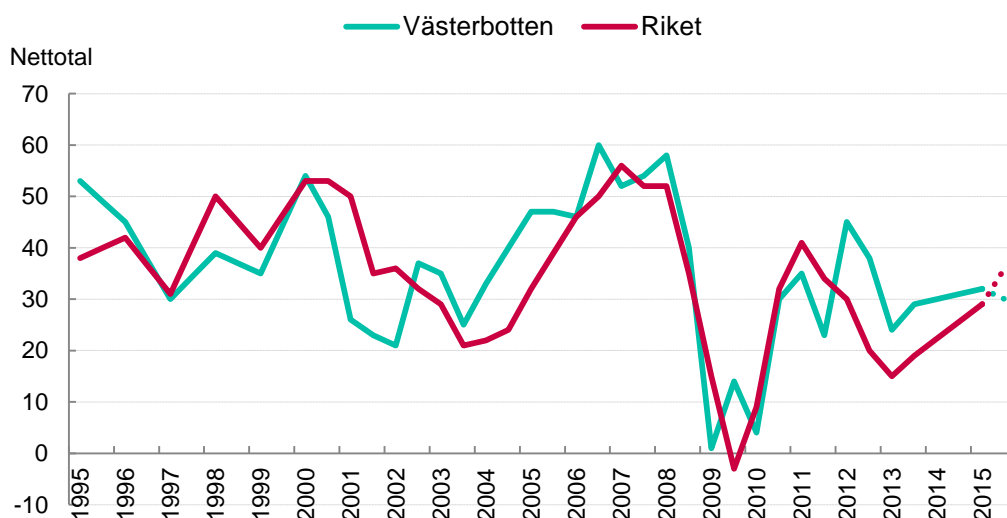
Omsättningstillväxten i Västerbottens län har ökat sedan 2013. Det är främst industriföretagen i länet som gör att utvecklingen ser något bättre ut än tidigare mätning. Nettotalet 32 är något över landet i genomsnitt (netttotal 29). Förväntningarna inför kommande år är dock pessimistiska, till skillnad från riksnittet, där företagen tror på en positiv omsättningsutveckling. Totalt sett tror företagen i Västerbotten på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 30, vilket som sagt är under nettotalet för riket i genomsnitt (36).

Omsättning

Ett företags omsättning är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

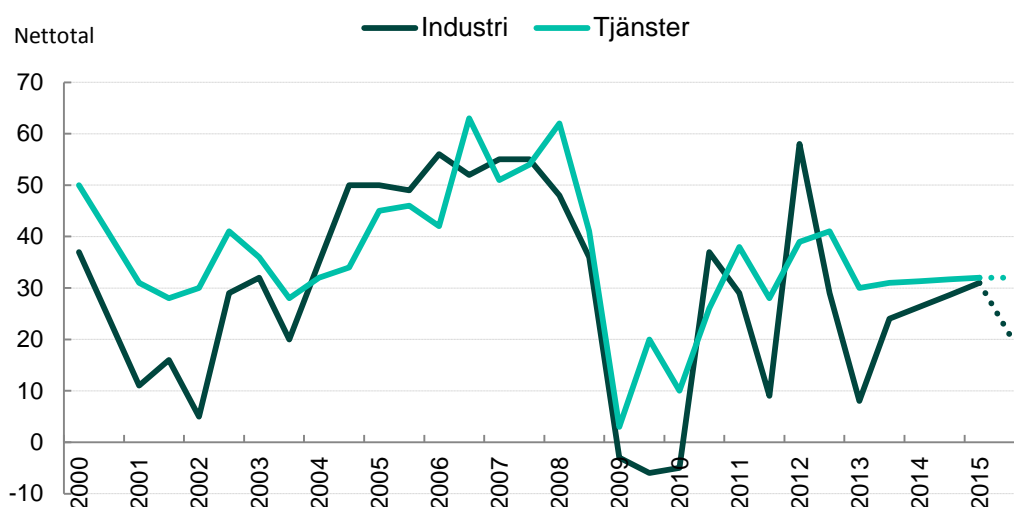
Resultaträkningen visar företagets intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Resultaträkningen visar alltså om företaget har gått med vinst eller förlust.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Västerbottens län och riket 1995-2015

Industrin har alltså upplevt en marginellt ökad tillväxt i omsättningen och går från ett netttotal på 29 till ett netttotal på 31. Industriföretagen i Västerbottens län har utvecklats betydligt starkare de senaste åren vad det gäller omsättning än tjänsteföretagen. De upplevde en snabbare uppgång i omsättningen mellan våren och hösten 2013 än tjänsteföretagen, som under hela 2013 hade en i princip oförändrad ordergång. Nettotalet för tjänstesektorn i Västerbottens län är över riksgenomsnittet (32 jämfört med 28). Inför det kommande året tror tjänsteföretagen att omsättningen är ungefär som idag, enbart marginellt bättre. Industriföretagen ser dock mer negativt på utvecklingen och tror att nettotalet sjunker från 31 till 21. För riket är nettotalet 36 för tjänsteföretagen och 38 för industriföretagen på ett år sikt.

Figur 8 Omsättningsutveckling (netttotal) i Västerbottens län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

Konjunkturindikatorn

Nu har vi gått igenom utvecklingen av sysselsättning, ordergång och omsättning för länets småföretag. Genom att addera netttotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. I 2015 års mätning är konjunkturindikatorn för länet 62, jämfört med rikets indikator på 64.

Sammantaget kan det konstateras att konjunkturen för småföretagen i Västerbottens län försämrades dramatiskt 2008- 2009. Från att år 2007 ha nått ett värde på cirka 135, bottnade index våren 2009 med ett värde på -12.

Det är tydligt att botten är passerad och återhämtningen tros fortsätta under det kommande året. Konjunkturindikatorn spås stiga även framöver, även om denna positiva utveckling kan vändas av en försvagad konjunktur i Sverige eller i vår omvärld.

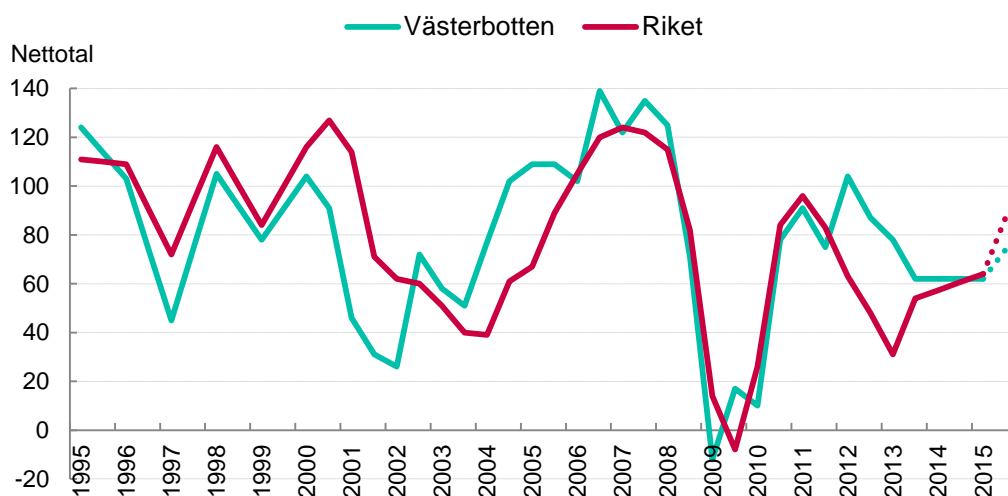
Konjunktur

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det rådande ekonomiska tillståndet i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när industrin har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att det är låg arbetslöshet och investeringarna ökar.

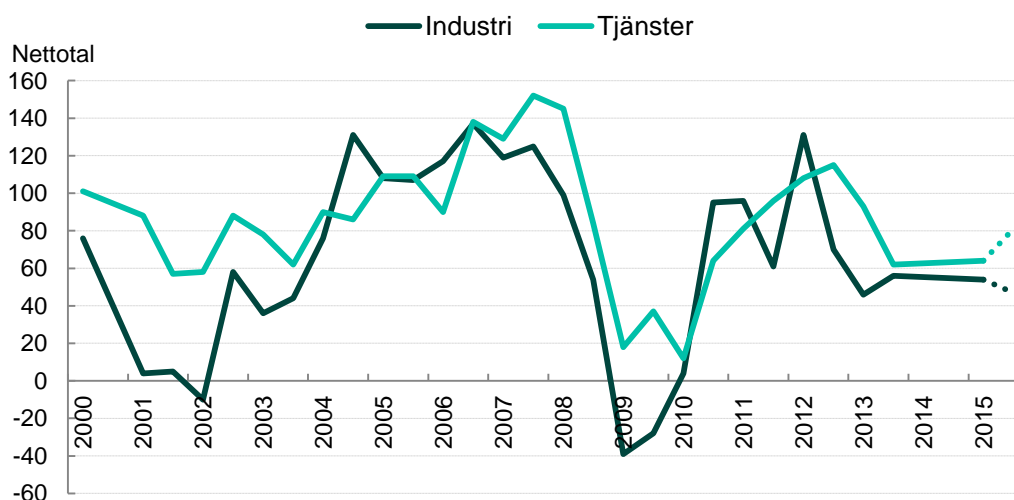
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfrågan på deras varor eller tjänster, har de svårt att behålla personal och göra nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Figur 9 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Västerbottens län och riket 1995-2015

Under det kommande året räknar tjänstesektorn med en kraftig återhämtning, indikatorn stiger från 64 till 81. Det är i snitt med förväntningarna hos tjänsteföretagen i riket. Industrin, som i årets mätning ligger på 54, räknar med en något försvagad indikator (47) på ett års sikt. Det är å sin sida betydligt lägre förväntningar än rikssnittet för sektorn, som ligger på 95.

Figur 10 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Västerbottens, industri- och tjänstesektor 2000-2015

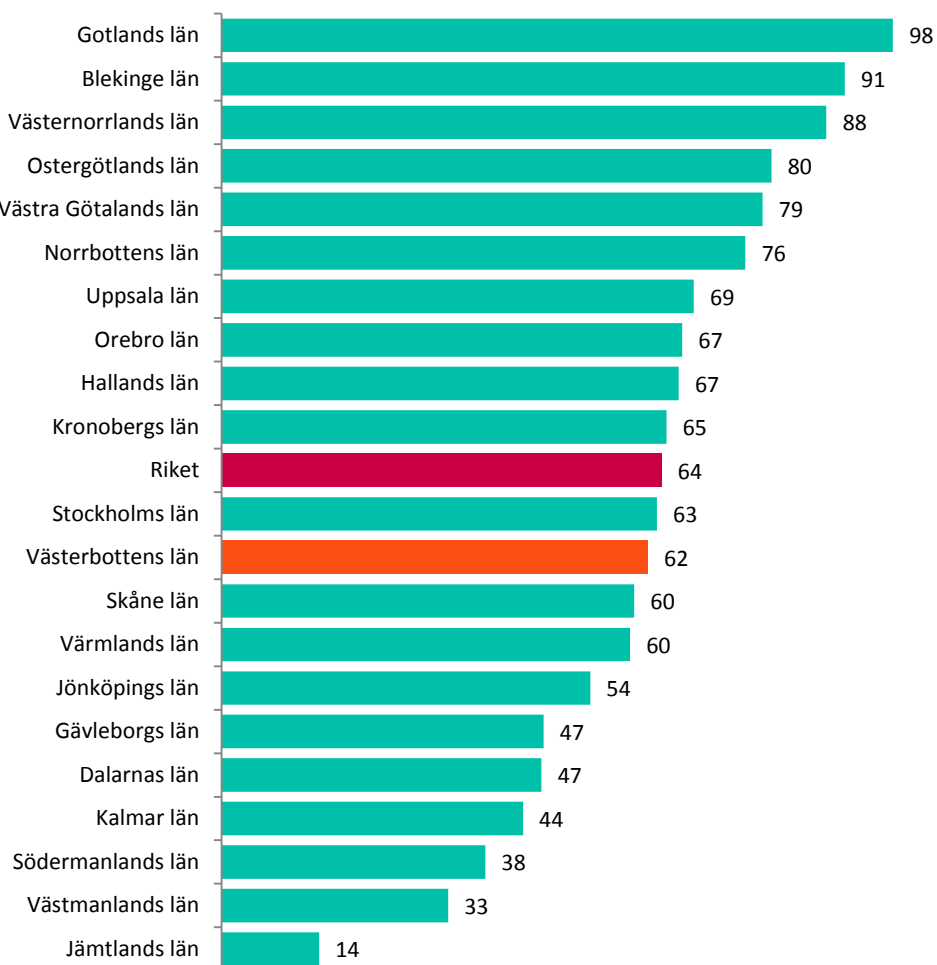
Småföretagsbarometerns resultat bekräftas i stort av Konjunkturinstitutet, som kontinuerligt analyserar hushållens och företagens syn på det ekonomiska läget.

Enligt Konjunkturinstitutet har konfidensindikatorerna för bygg- och anläggningsverksamhet, detaljhandel och privata tjänstenärings stigit. Samtidigt har tillverkningsindustrins konfidensindikator fallit. Även hushållens konfidensindikator minskade mellan mars och april enligt Konjunkturinstitutets mätningar. För bygg- och anläggningsverksamhet och detaljhandel visar konfidensindikatorerna på ett starkare läge än

normalt, medan tillverkningsindustrins konfidensindikatorer hamnar på nivåer under det historiska genomsnittet. Läget i de privata tjänstenäringarna är något starkare än normalt.

För den sammavägda konjunkturindikatorn placerar sig Västerbottens län i nivå med riksgenomsnittet. Trots det kan alltid det lokala företagsklimatet utvecklas och förbättras regional nivå.

Figur 11 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2015

Lönsamhetsutvecklingen

Lönsamheten diktar till stor del företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar. Från 2013 har lönsamheten i industriföretagen i Västerbottens län återhämtat sig tämligen kraftig efter åren med akut finanskris. Nettotalet för lönsamhet i industrisektorn är 25 i årets mätning. Tjänsteföretagens lönsamhet har också ökat under motsvarande period. Nettotalet för lönsamhet i tjänsteföretagen i länet hamnar på 37, riksgenomsnittet ligger på 18. Totalt sett i länet är det 47 procent av företagen som uppger en ökad lönsamhet.

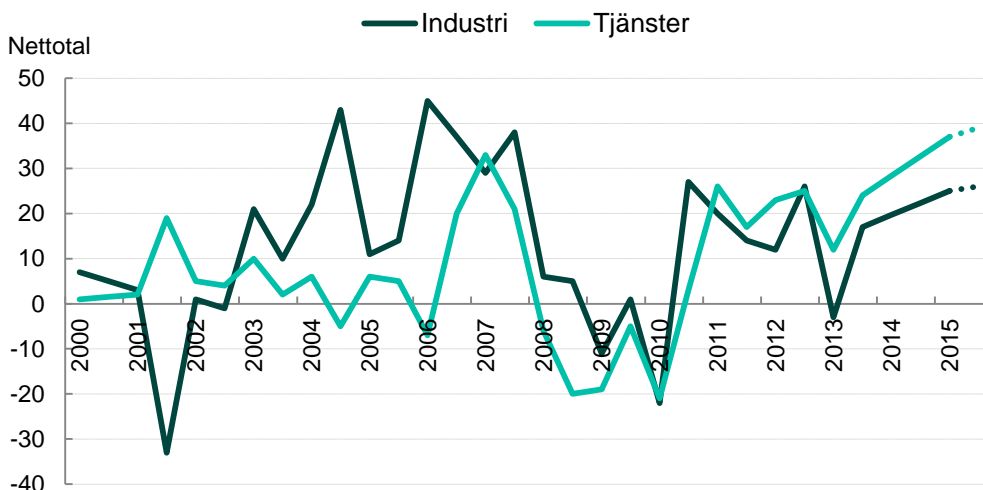
Lönsamhet

Om man är intresserad av att se om ett företag har gått bra eller dåligt räcker det inte bara med att titta på hur stor vinsten är räknat i kronor och ören. Vinsten, eller resultatet, måste ställas i relation bland annat till företagets storlek, när denna typ av mer relativt mått på vinst avses talar man om företagets lönsamhet.

I industrisektorn har nettotalet ökat från 17 till 25 under perioden, dvs. det är fler som uppger positiv lönsamhetsutveckling än negativ. Riksgenomsnittet för industriföretagen är 18. Läget har alltså förbättrats avsevärt i förhållande till våren 2013 då nettotalet var negativt för industriföretagen avseende lönsamheten.

Tjänsteföretagens lönsamhet har också ökat från ett nettotal på 24 hösten 2013 till 37, vilket är långt över rikssnittet på 18. Såväl industri- som tjänsteföretagen i länet är optimistiska om utvecklingen framöver (i snitt med riket för båda sektorerna).

Figur 12 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Västerbottens län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

Företagens prisförväntningar

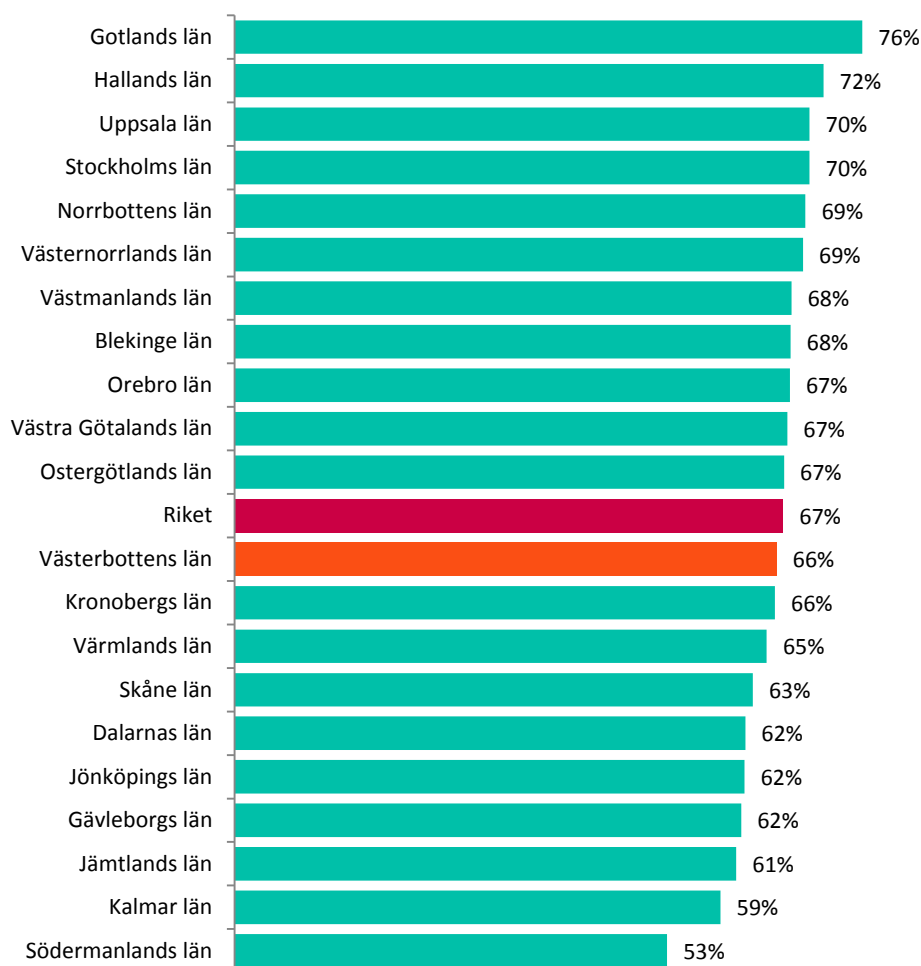
Att konjunkturen nu stärkts leder till att en större andel av företagen i länet räknar med att kunna höja priserna kommande år. Men trots förbättrade utsikter för prishöjningar har företagen i Västerbottens län lägre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket. Av industriföretagen tror 20 procent av företagen på prisökningar och av tjänsteföretagen 40 procent. Inom industrin i riket som helhet är det 34 procent av företagen som tror på högre priser på riksnivå, motsvarande siffra för tjänstesektorn är 36 procent.

Prisutvecklingen för de svenska företagens varor tyder inte på några större problem med konkurrenskraften jämfört med våra handelspartners. Även om den reala effektiva växelkursen ökade mellan 2010 och 2013. Sedan 2014 har Riksbanken kraftigt ställt om penningpolitikens utformning med bl.a. negativ reporänta. Omfattande köp av statsobligationer har också bidragit till en svagare krona. Förhoppningen är att detta ska ge exporten en skjuts framåt och därmed bidra till en positiv prisutveckling framöver.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

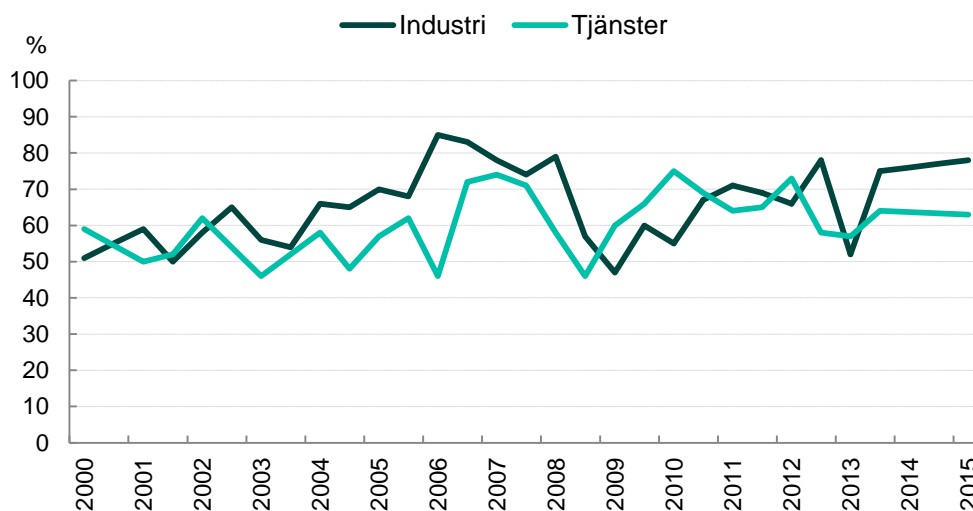
Företagen i Västerbottens län upplever enbart marginellt sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Trots detta anser 66 procent av företagen i länet att de har goda utsikter att expandera på sikt.

Figur 13 Företagens expansionsutsikter (nettotal) per län och i riket 2015

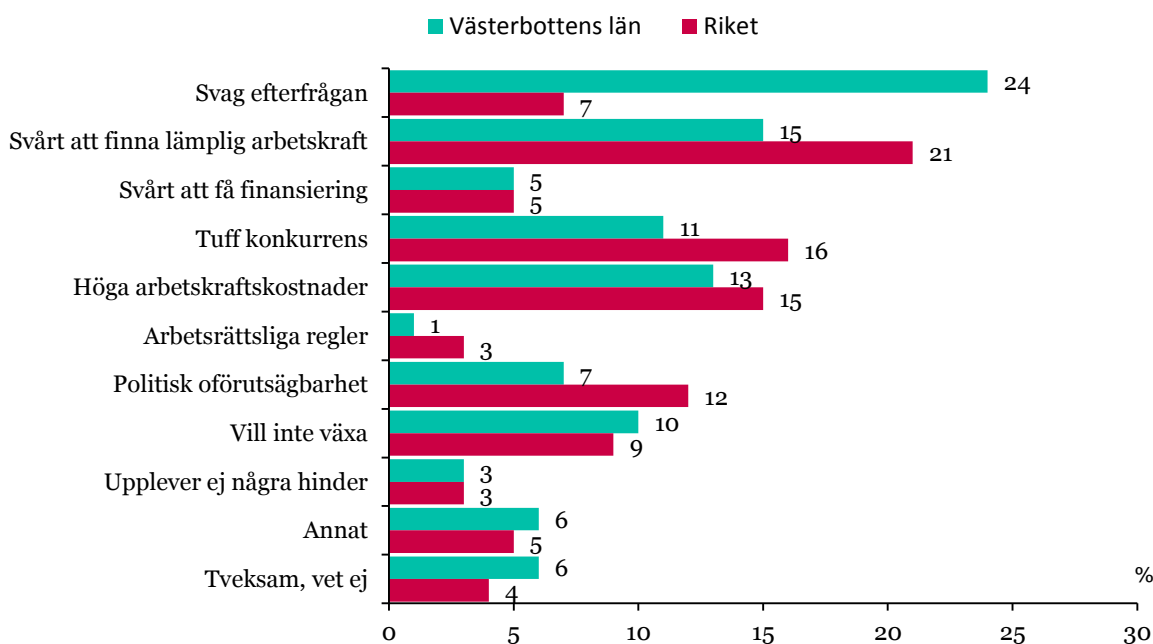
Tillverkningsindustrin har en mer positiv syn på framtidsutsikterna än tjänsteföretagen. Bland industriföretagen ser nästan 80 procent goda expansionsutsikter, jämfört med runt 60 procent av tjänsteföretagen.

Figur 14 Expansionsutsikter (netttotal) i Västerbottens län, industri- och tjänstesektorn 2000-2015

Svag efterfrågan är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Västerbottens småföretag upplever. Nästan vart fjärde företag (24 procent) uppger detta som största hinder. Det är en långt större andel än i riket i övrigt. Svårt att finna lämplig arbetskraft och höga arbetskraftskostnader hamnar på andra respektive tredje plats med 15 och 13 procent av företagen som upplever dessa som ett expansionshinder. Om man kan se något positivt är det att något färre företagare uppger dessa tre faktorer som ett hinder än i mätningen 2013.

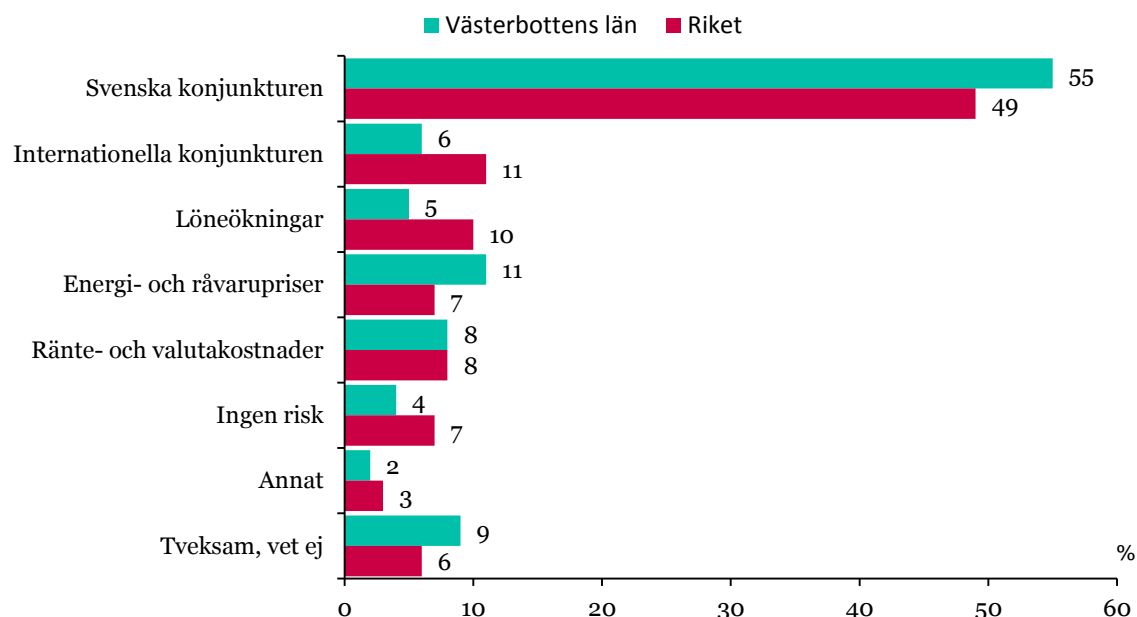
Figur 15 Tillväxthinder enligt företagen i Västerbottens län och i riket 2015 (procent)

Konjunkturrisiker

Den svaga inhemska konjunkturen är den största konjunkturrisiken enligt över hälften av företagen i länet. Den följs av ökade energi- och råvarupriser samt ränte- och valutakostnader. Just höga energi- och råvarupriser ses som ett större problem för småföretagen i Västerbotten än i resten av riket.

Figur 16 Vilken anser du är den största konjunkturrisiken för ert företag?

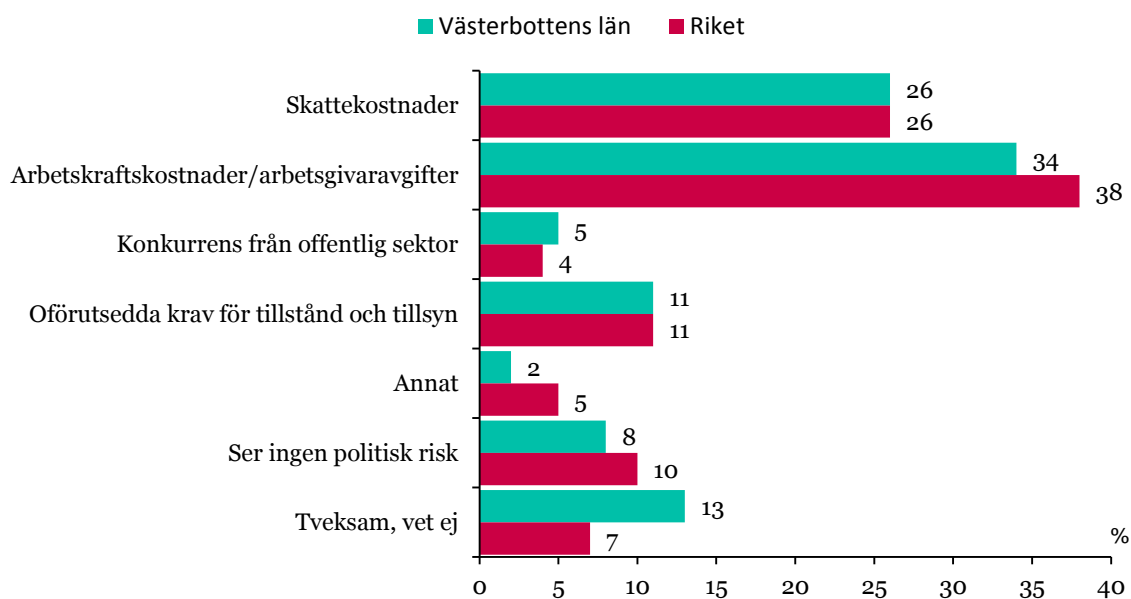
Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt och företagen är fortsatt optimistiska, finns en viss osäkerhet om denna optimistiska bild kommer att förverkligas. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft.

För att fördjupa förståelsen kring företagets syn på konjunkturläget och risker som påverkar företaget, ställdes kompletterande frågor om politiska risker och personliga risker.

Politiska risker

Potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter upplevs som den största politiska risken av företagen i Västerbottens län. Även ökade skattekostnader upplevs som en betydande politisk risk. Oförutsedda krav för tillstånd och tillsyn är en annan faktor som oroar företagen i länet.

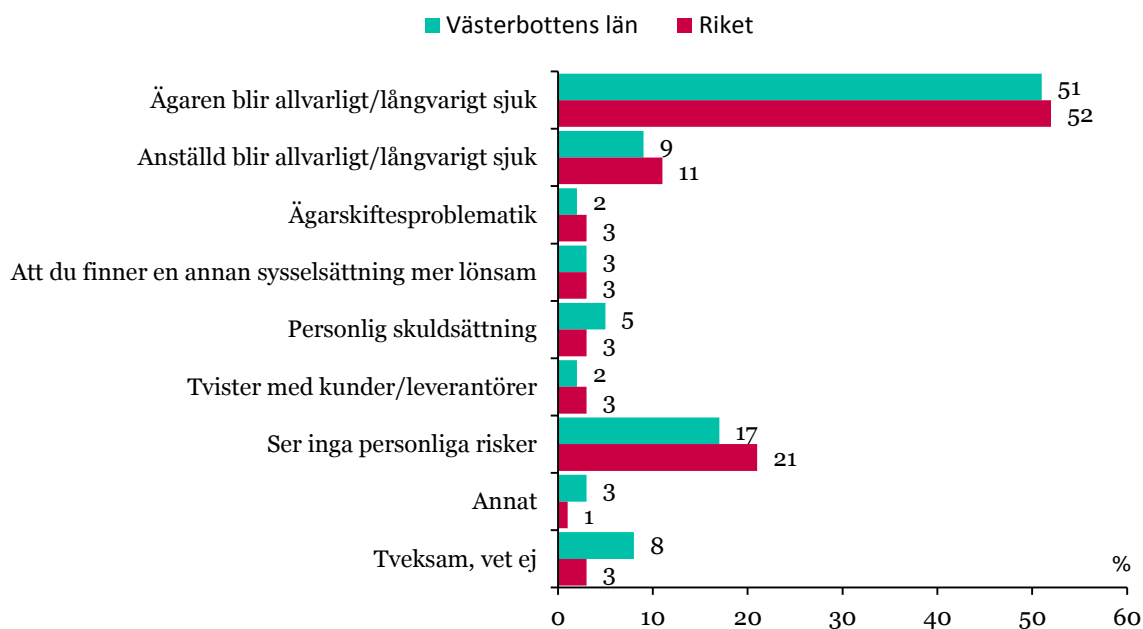
Figur 17 Vilken anser du är den största politiska risken för ert företag?

Personliga risker

Liksom i riket som helhet upplever företagen i Västerbottens län att den största personliga risken för företaget är ifall en ägare, eller ägaren blir långvarigt sjuk. I Västerbottens län ser något fler företag, än i riket som helhet, risker med personlig skuldsättning.

Figur 18 Vilken anser du är den största personliga risken för ert företag?

Appendix Finansiering

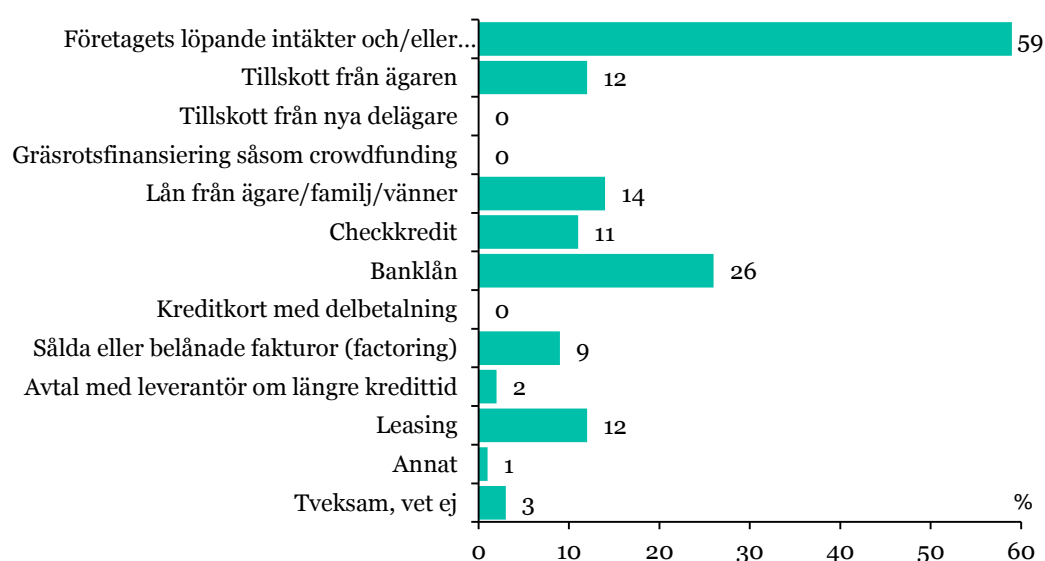
Finanskrisen slog kraftigt mot de små företagens möjligheter att finansiera sig. Även nu flera år efter finanskrisen anser många småföretag att det är svårt att få extern finansiering för att utöka verksamheten och att anställa, detta har visats in en rad undersökningar förutom av Företagarna bl.a. av Världsbanken.³

Finansieringssvårigheterna kan ha flera olika förklaringar. Den viktigaste faktorn är dock svårigheterna att få nya krediter och att utvidga befintliga banklån samt den höga kostnaden för banklån. Kostnaderna för banklån och krediter till företag tycks fortfarande vara höga i förhållande till aktiemarknadens avkastning och det låga ränteläget. Troliga förklaringar är bristfällig information mellan kreditgivare och låntagare, men också regelverk som påverkar finansieringsaktörernas utlåning till företag. Vissa regionala skillnader tycks också finnas vad gäller bankernas roll som kreditgivare till företag i regionen.

Majoriteten av alla företag använder egna medel i form av löpande intäkter och befintligt kapital till att finansiera företagets investeringar. En relativt stor andel av alla företag använder också checkkredit för att finansiera löpande verksamhet och investeringar. Skillnaden i ränta på utnyttjad checkkredit kan förväntas vara betydande mellan företag i olika storleksklasser, baserat på antal anställda etc. Räntekostnaderna kan därför vara betydligt högre för de mindre bolagen och generellt högre än vad som kan förväntas av det allmänna ränteläget i ekonomin.

I många företag finansieras också stora delar av investeringarna med tillskott eller lån från ägaren samt dennes familj. Detta resultat beskriver på ett tydligt sätt hur företagande innebär en betydande privatfinansiell risk för företagaren och dennes familj.

Figur 19 Finansieringssätt (företaget som har investerat)

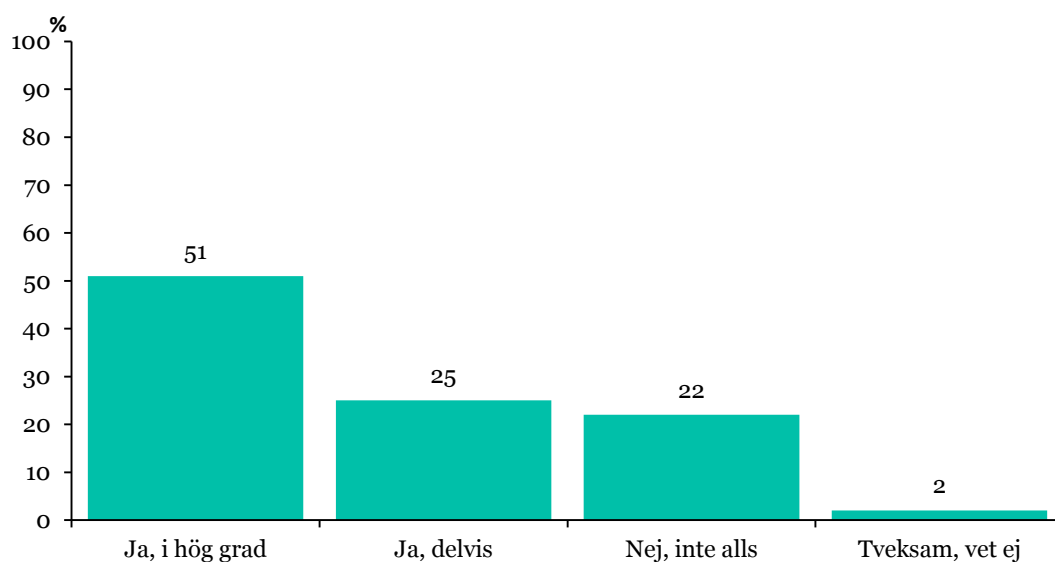
³ Sweden's Business Climate A Microeconomic Assessment, World Bank 2015.

I Företagarnas senaste finansieringsrapport svarade 47 procent av företagen att de upplever det som ganska eller mycket svårt att få extern kredit för att finansiera företagets investeringar och löpande verksamhet. Större företag har emellertid ofta betydligt lättare att finansiera sin verksamhet och investeringar med extern finansiering.⁴

Bankens lokala förankring och bemötande

Omkring hälften av alla företag i landet anser att deras bank har en hög grad av lokal förankring (48 procent). 28 procent av landets företag upplever att banken delvis har en lokal förankring. I länet är motsvarande siffror 51 procent som anser att banken i hög grad har en lokal förankring och 25 procent delvis. Samtidigt är det ungefär vart femte företag i såväl regionen som riket som anser att deras bank inte har någon lokal förankring.

Figur 20 Upplever du att företagets bank har en lokal förankring?

⁴ Se bl.a. Småföretagen vill växa – men saknar finansiering, Företagarnas finansieringsrapport 2015.

När det gäller bankernas rådgivande roll till företagen upplever 57 procent av företagen på riksnivå att de får ett delvis eller i hög grad personligt och engagerat bemötande i kreditprövningsfrågor. Bland företagen i Västerbotten är motsvarande andel 59 procent, dvs. fler upplever ett engagerat bemötande.

Figur 21 Upplever du att ni får ett personligt och engagerat bemötande i kreditprövningsfrågor?

